

Bijenseizoen in Finland drie maanden kort

S.T.P.A. Doove

Finland, met een inwoneraantal van 5 miljoen, is een van de noordelijkste staten van Europa en qua oppervlakte meer dan tien keer zo groot als Nederland. Deze oppervlakte is voor $\pm 70\%$ bedekt met bossen (meestal dennen en sparren en in mindere mate berken), $\pm 10\%$ is water, terwijl $\pm 10\%$ uit akkers en weiden bestaat.

Klimatologische omstandigheden en seizoenen

De noordelijke ligging van dit land betekent dat bijen gewend moeten zijn aan koude winters en korte zomerseizoenen. Eigenlijk kent Finland maar twee jaargetijden: zomer en winter. De overgang van deze jaargetijden vindt heel snel plaats. De vaak behoorlijk warme zomerdagen zijn erg lang (lang licht), zodat bijvoorbeeld gewassen snel kunnen opkomen en rijpen. Het drachtseizoen voor de bijen duurt maximaal drie maanden. De winter voor de bijen begint eind september en is eind april afgelopen. Voor inwintering heeft elk volk 22-25 kg suiker nodig. Het winterverlies aan bijenvolken bedraagt 10% (ziekten zijn in dit verband zeer zeker niet weg te denken).

Bijenplanten

De belangrijkste bijenplanten zijn wilg, paardebloem, framboos, klaver, wilgeroosje; van overwegend belang is echter raapzaad (een veelal bij wijze van vruchtwisseling, gecultiveerde plant). Voorts zijn van belang: bosooievaarsbek, wilde lijsterbes, trosbes, rode en blauwe bosbes, appel, boekweit, bernagie, klein hoefblad en in sommige streken struikheide. In de laatste jaren verschijnen nogal wat planten voor groenvoer of beplanting van braakliggende gronden, zoals phacelia, zonnebloem en lucerne. Gezien de aanwezigheid van zoveel daarvoor in aanmerking komende boomsoorten, zou je mogen veronderstellen dat hier zomers sprake is van een aanzienlijke opbrengst van honingdauwhoning. Echter een honingdauwhoningopbrengst van enige betekenis komt slechts eens in de vijf jaar voor. Het lijkt aannemelijk dat ook de strenge winters belemmerend werken op de ontwikkeling van bladluizen gedurende de zomer.

Praktijk bijenteelt

Er zijn in Finland 4.300 bijenhouders met in totaal ± 42.000 bijenvolken. Meer dan 80 % van de bijenhouders zijn hobby-imkers. Men telt 400 semi-professionele en professionele imkers. Een imker in het bezit van meer dan 100 volken wordt hier professioneel genoemd. Tweederde van de bijenvolken is italiaan, 25% hybriden, 5% Carnica en 2% Buckfast. Voor de koninginnenteelt van Italianen (die zich hier behoorlijk hebben aangepast) worden nu en dan (verse) koninginnen uit Italië geïmporteerd. Veel imkers kopen (begin juni) nieuwe koninginnen; zodoende kunnen ze de korte intensieve bloeiperiode beter benutten. Vijftientig procent van de kasten is Langstroth, 10% Zander. De gemiddelde opbrengst per kast bedraagt 40 kg (voor heel Finland). Kunstzwermen kunnen zich veelal vrij snel tot volwaardige volken ontwikkelen. Hieruit blijkt ondermeer hoe gunstig de drachtomstandigheden in de zomer zijn. Overigens worden de kunstzwermen ook gebruikt om het winterverlies goed te maken. Tenslotte: reizen met de bijen is in Finland niet gebruikelijk. Verschillende factoren spelen hierbij een rol, zoals de geringe bereidheid van de imker, het gemis van vervoer, het gewicht van de kasten en het feit dat de dichtheid van het wegennet in Finland daarvoor vaak niet groot genoeg is.

184

Mehiläinen, het prettig leesbare blad van de Finse Bijenhouders Associatie.